

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-1-18
Karar Sayısı : **05-38/511-121**
Karar Tarihi : 2.6.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler :Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan), Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER : Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Hilal YILMAZ, M. Akif KAYAR,
İsmail Yücel ARDIÇ, M. Selim ÜNAL,
C. Atalay HATİPOĞLU

20

C. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

- Denizli Çimento Sanayii T.A.Ş.
Ankara Yolu 35. km. Denizli
- Modern Beton A.Ş.
Ankara Yolu 35. km. Denizli

30

D. DOSYA KONUSU: 2.12.2004 tarih, 04-77/1108-277 sayılı, 2.12.2004 tarih, 04-77/1109-278 sayılı Kurul kararları uyarınca yürütülen önaraştırma ve 24.3.2005 tarih, 05-18/197-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma çerçevesinde Kurum yetkili raportörlerinin yerinde inceleme yapmalarının Denizli Çimento San. T.A.Ş. ve Modern Beton A.Ş. tarafından engellenmesi nedeniyle adı geçen teşebbüslere para cezası verilmesi.

E. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: Denizli Çimento San. T.A.Ş. ve Modern Beton A.Ş. tarafından yerinde incelemenin engellenmesi nedeniyle, söz konusu teşebbüslere bir günlük süreli para cezası verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

40

F. DOSYA EVRELERİ: 2.12.2004 tarih, 04-77/1108-277 sayılı, 2.12.2004 tarih, 04-77/1109-278 sayılı Kurul kararları uyarınca yürütülen önaraştırma ve 24.3.2005 tarih, 05-18/197-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma çerçevesinde, Kurum yetkili raportörlerinin yerinde inceleme yapmalarının Denizli Çimento San. T.A.Ş. ve Modern Beton A.Ş. tarafından engellenmesi ile ilgili 30.5.2005 tarihli Bilgi notu, 31.5.2005 tarih ve REK.0.05.00.00/115 sayılı Başkanlık önergesi ile birlikte 05-38 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

50 Rekabet Kurulu;

2.12.2004 tarih ve 04-77/1108-277 sayı ile, "Dikey nitelikli anlaşma ve uygulamaları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesini ihlal eden Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş., Batı Grubu Şirketler (Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş. ve Batisöke Söke Çimento Sanayii T.A.Ş.) ve Denizli Çimento Sanayii Ticaret A.Ş. hakkında önaraştırma yapılmasına...",

60 2.12.2004 tarih ve 04-77/1109-278 sayı ile, "Çimbeton Hazır Beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş., Batıçim Batı Anadolu Çimento San. A.Ş. (Batıbeton), Akçansa Çimento San. ve Tic. A.Ş. (Betonsa), Aydın Modern Beton San. Tic. A.Ş. ve Modern Beton A.Ş. hakkında; hazır betonun satışına ilişkin olarak bayileriyle akdetmiş oldukları yeniden satış sözleşmelerinin ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediğinin tespit edilmesine yönelik olarak önaraştırma açılmasına..."

70 24.3.2005 tarih, 05-18/197-M sayı ile, "Akdeniz Bölgesi çimento pazarında faaliyet gösteren; Adana Çimento Sanayii T.A.Ş., Ado Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş., Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş., Denizli Çimento Sanayii T.A.Ş., Göltaş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş. ve Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş. hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirip gerçekleştirmediklerinin tespiti için, aynı Kanunun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılması ..."na

karar vermiştir.

80 Söz konusu önaraştırma ve soruşturma kararları çerçevesinde yerinde inceleme yapmak üzere görevlendirilen raportörler tarafından, 26.5.2005 tarihinde, saat 10:30'da aynı adreste bulunan Denizli Çimento Sanayi T.A.Ş. (Denizli Çimento) ve Modern Beton A.Ş. (Modern Beton)'ye gidilmiştir. Denizli Çimento ve Modern Beton Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Yavuz, yerinde incelemenin ancak mahkeme kararıyla yapılabileceği, hukukçularla yapılan görüşmeler sonucunda mahkeme kararı olmadan yerinde inceleme yaptırılmamasını kararlaştırdıklarını ifade ederek, yerinde inceleme yapılmasını engellemiştir. Raportörlerce Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca süreli para cezası verilebileceği, bu davranışın verilecek muhtemel bir esasa ilişkin cezada ağırlaştırıcı unsur olarak değerlendirilebileceği belirtilerek, bu konudaki Rekabet Kurulu karar ve uygulamaları ile Danıştay kararları hatırlatılmasına rağmen yerinde inceleme yapılmasına izin verilmemiş ve bu durum tutanak ile tespit edilmiştir.

90 Bunun üzerine Denizli 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nden 2005/678 sayılı karar alınmış ve söz konusu kararla birlikte aynı gün tekrar Denizli Çimento ve Modern

Beton'a gidilmiştir. Yerinde inceleme ancak bu kararla saat 16:30'da başlamak suretiyle yapılabilmektedir.

Yerinde inceleme yetkisi 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; *"Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin: a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir, b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir, c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir. İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar."*

01.08.2003 tarihinde yukarıda yer alan maddeye şu hüküm eklenmiştir: *"İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakimi kararı ile yerinde inceleme yapılır."*

Söz konusu maddeye yapılan eklemeye, 15. madde uyarınca kullanılan yerinde inceleme yetkisinin esasına, usulüne ve niteliğine ilişkin olarak herhangi bir değişiklik yapılmamış, yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda kullanılmak üzere hakim kararı alma yetkisi getirilerek, yerinde incelemenin mutlak surette yapılması amaçlanmıştır. Buna göre, yerinde incelemenin her olayda hakim kararıyla yapılması gerekmediği, hakim kararının ne zaman alınacağını Kanun'da açıkça düzenlendiği, 01.08.2003 tarihinde 15. maddeye yapılan eklemenin, yerinde incelemenin engellenmesi durumunda Kanun'un 17. maddesinde göre verilecek cezayı ortadan kaldırmadığı anlaşılmaktadır.

Söz konusu olayda, aynı gün mahkeme kararı alınmak suretiyle yerinde inceleme yapılmış, ancak bu durum beş buçuk saatlik bir gecikmeye neden olmuş, bu nedenle de yerinde incelemenin etkinliğinden beklendiği üzere delillerin kaybolmaması ve karartılmaması için mümkün olan en kısa zamanda yerinde incelemeye başlanılamamıştır. Yerinde incelemenin geciktirilmesinin de yerinde incelemenin engellenmesi olarak yorumlandığı AB Komisyon uygulamaları da dikkate alındığında, Denizli Çimento ve Modern Beton tarafından gerçekleştirilen yerinde incelemenin engellenmesi fiilinin, Kanun'un 17/d maddesi uyarınca bir günlük süreli para cezasıyla cezalandırılması gerektiği, aksi bir karar ve yorumun teşebbüsleri yerinde incelemeyi geciktirme/engelleme hususunda cesaretlendireceği ve her olayda mahkeme kararı isteneceği, bu durumun da yerinde incelemeleri etkisizleştireceği kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

Yapılan görüşmeler sonucunda; görevli raportörler tarafından yerinde inceleme yapılmasının geciktirilmesi sebebiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında

05-38/511-121

140 Kanun'un 15. maddesinin (a) bendi delaletiyle, 17. maddesinin (d) bendi gereğince (2005/3 sayılı Tebliğ ile değişik 2005/2 sayılı Tebliğ'e göre) Denizli Çimento San. T.A.Ş. ve Modern Beton A.Ş.'nin ayrı ayrı 580 YTL para cezası ile cezalandırılmasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 2.6.2005 günlü 05-38/511-121 sayılı Kararı'na

KARŞI OY

4054 sayılı Yasanın 15 inci maddesinde yerinde incelemenin, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılacağı ve aynı maddeye 4971 sayılı Yasayla eklenen fıkrada da ilgililerin istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlü oldukları, yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakimi kararı ile yerinde inceleme yapılacağı kurala bağlanmıştır.

Olayda da uzmanlarca 26.5.2005 tarihinde saat 10:30'da ikisi de aynı adreste bulunan Denizli Çimento ve Modern Beton'a gidilmiş, her iki teşebbüsün de yönetim kurulu üyesi olan şahsın mahkeme kararı istemesi üzerine karar alınarak saat 16:30'da yerinde inceleme yapılmıştır.

Böylece yerinde inceleme mahkeme kararı alındıktan sonra gerçekleştirilerek yasal gereklilik yerine getirilmiştir. Yasa hükmü, engellenme olasılığını değerlendirerek sulh ceza hakimi kararını öngörmekle; karar almadan yerinde incelemeye gidilmiş olması halinde incelemeye izin verilmemesinin bir "engelleme" hali olarak değerlendirilmesine imkan vermemektedir.

Bu nedenle teşebbüs yetkilisince yerinde inceleme için mahkeme kararı istenmesinin ve karar gelene kadar altı saat beklenmiş olmasının teşebbüsün incelemeyi engelleme eylemi olarak kabul edilemeyeceği ve Yasanın 17 nci maddesine göre ceza uygulanamayacağı görüşüyle karara karşıyım.

Süreyya ÇAKIN
Kurul Üyesi